

Jukka Parkkonen

PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN SIIRROSTA

Luvanhaltijat: Jukka Parkkonen, Mika Portti
Siirron saajat: Ari Kuikka, Aini Alanen
Vireilletulopvm: 5.1.2016

Hakemuksen tarkoitus: Kullanhuuhdontaluvan HL2013:0043 siirtäminen Jukka Parkkoselta ja Mika Portilta Ari Kuikalle ja Aini Alaselle.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy kaivoslain (621/2011) nojalla kullanhuuhdontaluvan lupatunnus HL2013:0043 siirron Ari Kuikalle ja Aini Alaselle.

Perustelut: Hakijat ovat osoittaneet, että kaivoslaissa säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan siirrolle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Kaivoslaki (621/2011) 46 § ja 73 §.

Kullanhuuhdontaluvan haltijoilla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhtonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

Kullanhuuhdonta-alueen tiedot

Pinta-ala: 2,8 ha
Alueen nimi: Korundipajukko
Sijainti: Inari, Lemmenjoen kansallispuisto, Puskuoja, Metsähallituksen hallinnoima valtionmaa.

Lupamääräykset

Alueella sijaitsee aiemman luvanhaltijan rakennelmia, joilla on Metsähallituksen lupa. Alue sijaitsee Lemmenjoen kansallispuiston alueella ja rakennuksien osalta toimivaltainen viranomainen asiassa on Metsähallitus. Siirron saajien on haettava lupa rakennelmille Metsähallitukselta. Muut kullanhuuhdontaluvan HL2013:0043 (liite 2) lupamääräykset siirtyvät tämän päätöksen myötä koskemaan siirron saajia sellaisenaan.

Perustelut: Asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista kansallispuistoista ja luonnonpuistoista (932/1981) 3 §

Päätösmaksu

Päätösmaksu 495 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Perustelut: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1579/2015)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 17 luvun 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 74 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä liitteineen toimitetaan siirron saajalle. Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)

Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1579/2015)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Elina Marttala, puh. 029 5052 069, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Terho Liikamaa
ryhmäpäällikkö

Elina Marttala
lupakäsittelijä

LIITTEET Liite 1. Valitusosoitus
Liite 2. Ohjeet vakuuden asettamiseen
Liite 3. Panttaussitoumus
Liite 4. Kopio lupapäätöksestä HL2013:0043

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitusaika on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä.

Valitusoikeus

Päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai

sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 250 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, OULU

Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42800 (vaihde)

Jukka Parkkonen

PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN MYÖNTÄMISESTÄ

Kullanhuuhdontalupahakemus

Hakija: Jukka Parkkonen

Muut hakijat: Mika Portti

Vireilletulopvm: 18.10.2013

Etu oikeuspvm: 18.10.2013

Hakemuksen tarkoitus: Kullanhuuhdonta valtion omistamalla alueella.
Kaivoslain (621/2011) 4 luvun 22 §:n mukaan kullanhuuhdontaan valtion omistamalla alueella on oltava kaivosviranomaisen lupa.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla Jukka Parkkoselle ja Mika Portille kullanhuuhdontaluvan lupatunnuksella HL2013:0043. Tällä luvalla jatketaan luvan KaivNro 8723 voimassaoloa.

Perustelut: Hakijat ovat osoittaneet, että kaivoslaissa säädetyt edellytykset täyttyvät, eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.

Kaivoslaki (621/2011) 45 § ja 50 §.

Kullanhuuhdontaluvan haltijalla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhdonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

Kullanhuuhdonta-alueen tiedot

Pinta-ala: 2,8 ha

Alueen nimi: Korundipajukko

Sijainti: Inari, Lemmenjoen kansallispuisto, Puskuoja, Metsähallituksen hallinnoima valtionmaa. Alueen sijainti ja rajat ilmenevät tämän päätöksen liitetystä kartasta (liite 2).

Päätöksen täytäntöönpano

Kullanhuuhdontalupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen ja luvassa määrätty vakuus on asetettu. Jos kullanhuuhdontalupaan perustuvat toimenpiteet edellyttävät muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on

lainvoimainen tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Lupamääräykset

Päätöksen voimassaolo:

Kullanhuuhdontalupa on voimassa kolme vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 65 §.

Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika luvan voimassaolon jatkamiselle, koska kullanhuuhdonnan ei katsota aiheuttavan yleiselle tai yksityiselle edulle sellaista vahinkoja tai haittaa, että luvan voimassaoloaikaa olisi lyhennettävä.

Menetelmät:

Tämä lupa oikeuttaa lapiokaivun suorittamiseen lupa-alueella.

Perustelut: Lupahakemuksen mukaisesti.

Kullanhuuhdonta-alueen kunnossapito

Kullanhuuhdotajan on pidettävä kullanhuuhdonta-alue sellaisessa kunnossa, että se täyttää jatkuvasti turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu.

Kullanhuuhdontalupa ei oikeuta pitämään lupa-alueella kullanhuuhdonta-alueen toimintaa kuulumattomia rakennuksia, rakennelmia, laitteita tai muuta tavaraa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 24 §.

Kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa eikä vahinkoa alueella sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja niiden pihapiirille.

Poronhoidolle aiheutuvien häiriöiden vähentäminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on talven ajaksi luiskattava kaivukuopat ja merkittävät ne hyvin tai peitettävä kuopat. Alueelle ei saa jättää myöskään puiden väliin viritettyjä naruja tai köysiä.

Perustelut: Kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle eikä muille lähistöllä olevien alueiden käyttötärpeille haittaa tai vahinkoa.

Alue kuuluu Sallivaaran paliskunnan alueeseen. Lupamääräyksessä mainituilla toimenpiteillä vähennetään kullanhuuhdonnasta poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella.

Saamelais- ja kolttä-asioihin liittyvät määräykset

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on huolehdittava, ettei luvan mukaisesta toiminnasta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu sellaista haittaa, joka olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria.

Perustelut: Kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle eikä muille lähistöllä olevien alueiden käyttötärpeille haittaa tai vahinkoa.

Alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Annetuissa lausunnoissa esiin tulleet saamelaiselinkeinojen harjoittamiseen ja saamelaiskulttuurin ylläpitämiseen liittyvät yksilöidyt asiat on otettu huomioon tämän luvan lupamääräyksissä. Uuden lain myötä kullanhuuhdonta-alueen suurin mahdollinen koko pieneni seitsemästä hehtaarista viiteen hehtaariin. Tämän seurauksena kullanhuuhdontalupien keskikoko tulee pienemään ja toiminnan yhteisvaikutus vähenemään.

Kullanhuuhdonta koskeva selvitysvelvollisuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden tulee vuosittain toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle selvitys talteen otetun kullan ja käsittelyn irtomaan määrästä sekä rakentamisesta kullanhuuhdonta-alueella ja muusta alueen käytöstä.

Selvityksen tulee sisältää:

- 1) talteen otetun kullan määrä grammoina
- 2) käsittelyn irtomaan määrä irtokuutiometreinä
- 3) käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät
- 4) kullanhuuhdonta-alueella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyöpäivinä
- 5) työskentelyaika kullanhuuhdonta-alueella
- 6) tehdyt maisemointi- ja jätehuoltotoimenpiteet

Selvitys on jätettävä kaivukautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 28 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 9 §.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ja sen noudattaminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on noudatettava viranomaiselle toimittamaansa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 25 §. Kullanhuuhtoja on velvollinen huolehtimaan maa- ja kivennäisjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen

haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Vakuus

Kullanhuuhdentaluvan haltijan on asetettava 1400 euron suuruinen pankkitalletusvakuus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneen vahingon ja haitan korvaamista sekä kaivoslain mukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamista varten. Mikäli Metsähallitus myöntää alueella oleville rakennuksille luvan, on vakuutta korotettava 600 euroa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 107 §

Vakuus määräytyy kaivumenetelmän ja alueen ominaisuuksien perusteella. Alueella harjoitetaan lapiokaivua ja alue ei ole helposti saavutettavissa. Alueella on kullanhuuhdontaan liittyviä rakennuksia, joihin on hankittu aikanaan vaadittavat luvat. Nämä on otettu huomioon vakuutta määritettäessä.

Ilmoitus kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuuhdentaluvan haltijoiden on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle Metsähallitukselle sekä alueen paliskunnalle ja saamelaiskäräjille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maastotöitä koskevassa ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) töistä vastaavan henkilön nimi sekä yhteystiedot;
- 2) arvioitu maastotöiden aloitusajankohta ja kesto;
- 3) tarkempi selvitys, mitä maastotöitä tehdään sekä mitä työmenetelmiä ja koneita käytetään;
- 4) arvio toimenpiteiden määrästä;
- 5) alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärä;
- 6) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön;
- 7) tarvittaessa selvitys muista seikoista, joilla voi olla merkitystä.

Maastotöitä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä kartta, johon on merkitty alue, jolla maastotöitä tullaan tekemään. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kuukautta ennen maastotöihin ryhtymistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 27 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 7 §.

Jälkitoimenpiteet

Kun kullanhuuhdentalupa on rauennut tai peruutettu, on kullanhuuhdentaluvan haltijoiden saatettava kullanhuuhdonta-alue välittömästi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan. Kullanhuuhdentaluvan haltijoiden on tehtävä viipymättä kirjallinen

Ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja Metsähallitukselle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden kuluttua luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tieto jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 29 §.

Korvaus alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on suoritettava Metsähallitukselle vuotuista korvausta 50 euroa hehtaarilta. Kullanhuuhdontakorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kultanhuuhdontalupa on tullut lainvoimaiseksi. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 102 §.

Vahinkojen ja haittojen korvaaminen kultanhuuhdonta-alueella

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on korvattava kultanhuuhdonta-alueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 103 §.

Luvan muuttaminen

Mikäli kultanhuuhdonta koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa, on luvanhaltijan haettava kultanhuuhdontaluvan muuttamista kaivosviranomaiselta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 69 §.

Luvan jatkaminen

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa, tulee hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. Hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset alueella harjoitetun toiminnasta ja siitä, että alueella on edelleen edellytyksiä löytää kultaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 66 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 27 §.

Rakentaminen

Lemmenjoen kansallispuiston alueella rakentaminen edellyttää Metsähallituksen lupaa. Kultanhuuhdontalupa-alueella sijaitsee rakennelmia, joihin hakijoilla on aikanaan ollut vaaditut luvat. Metsähallitus toteaa lausunnossaan, että lupa rakennuksille haetaan Metsähallitukselta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 4 luku 26 §.

Asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista kansallispuistoista ja luonnonpuistoista (932/81) 3§

Maastoliikenne

Kullanhuuhdonta-alueella ja sen ulkopuolella tapahtuva maastoliikenne edellyttää maastoliikennelain mukaisen luvan maanomistajalta.

Perustelut: Maastoliikennelaki (1710/1995) 2 luku 4§

Lupahakemuksen käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sekä Inarin kunnan ilmoitustauluilla. Hakemus on ollut nähtävillä 30.12.2013 saakka. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 30.12.2013.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyynnöt ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Sallivaaran paliskunnalle 27.11.2013
Sallivaaran paliskunnan lausunto 24.2.2014

Kullanhuuhdontalupahakemus sijoittuu Sallivaaran paliskunnan alueelle. Sallivaaran paliskunnassa harjoitetaan saamelaista poronhoitoa, eli porot ovat luonnonlaitumilla ja poronhoito perustuu laidunkiertojärjestelmään. Porot pyritään pitämään eri alueilla eri vuodenaikoina. Alue, jolle kullanhuuhdontalupaa haetaan, kuuluu Sallivaaran paliskunnan tärkeään laidunalueeseen. Se on tärkeää tunturialuetta, jolla paliskunnan porot laiduntavat talven ja kevään aikana. Luonto tällä alueella on haavoittuvaista ja hitaasti uusiutuvaa, joten kaikenlainen maaston muokkaaminen kaventaa laidunalueetta pysyvästi.

Kullanhuuhdonnan aiheuttamat muutokset maastossa merkitsevät olennaista haittaa porojen kuljettamisessa, laiduntamisessa ja poronhoitajien kulkemisessa. Kaivuukuopat vesistöissä ja sen lähetyvillä aiheuttavat porojen hukkumisia ja putoamisia kuoppaan. Myös poronhoitajille nämä kuopat ovat turvallisuusriski liikuttaessa mönkijöillä, kelkoilla ja jalkaisin.

Sallivaaran paliskunnan kanta kullanhuuhdontalupahakemukseen

Sallivaaran paliskunta ei sinällään vastusta hakemusta, mutta ei näe kullanhuuhdontalupien hyväksymistä positiivisena asiana alueen poronhoidon kannalta. Alueell, jolle lupa on haettu, kohdistuu merkittävästi kullanhuuhdontalupahakemuksia ja niiden vaikutus Sallivaaran porotalouteen on negatiivinen. Vaikka kullanhuuhdonta suoritetaan lapiolla tai vaskoolilla, se muokkaa maastoa vaikeuttaen poronhoitotöitä ja porojen laiduntamista.

Yksityiskohtaiset perustelut

Alue, jolle kullanhuuhtontalupaa haetaan, sijaitsee tieverkoston ulottumattomissa. Liikkuminen kullanhuuhtonta-alueelle edellyttää maastoliikennettä. Lisääntyvä maastoliikenne aiheuttaa haittaa poroille ja poronhoitajille. Marastotuntureille on jo muodostunut maastoliikennetieverkosto, joka on kullanhuuhtojen luoma. Porojen liikkuminen ja porojen kokoamistyöt vaikeutuvat maastoliikenteen lisääntyessä. Mikäli kullanhuuhtontalupa myönnetään, sen vaikutuksia veden laatuun tulee tarkkailla. On varmistettava, että kaivukuopat peitetään asianmukaisella tavalla varmistaen, ettei niistä ole haittaa porojen ja poronhoitajien kulkemiselle. On varmistettava myös, että kullanhuuhtonnan loputtua syksyisin valtaus maisemoidaan välittömästi. Kaivuukuopat tulee myös merkitä selvästi, etteivät ne ole vaaraksi poroille ja poronhoitajille.

2) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 27.11.2013
Metsähallituksen lausunto 18.12.2013

LAUSUNTO

Haettu alue sijaitsee Lemmenjokeen laskevan Puskuojan varrella Lemmenjoen kansallispuistossa Inarin kunnassa. Parkkosella ja Portilla on samalla alueella valtaus 8723/1 (2,8 ha), joka päättyy 31.12.2013.

Haetulta alueelta ei tällä hetkellä tunneta uhanalaisten lajien esiintymiä. Alue kuuluu Natura 2000-alueeseen Lemmenjoen kansallispuisto, FI1300201, ja sisältää EU:n luontodirektiivin Liitteen 1 luontotyyppiä Tunturikoivikot. Kullanhuuhtontalupahakemuksen sisälle jäävän luontotyypin osuus kaikista Lemmenjoen kansallispuiston Tunturikoivikoista jää hyvin vähäiseksi. Toiminnan rajoittuessa puron välittömään läheisyyteen ei sen voida katsoa pienentävän merkittävästi em. luontotyypin pinta-alaa tai heikentävän sen luonnontilaa Lemmenjoen kansallispuistossa.

Suunnitellulta kullanhuuhtonta-alueelta (Korundipajukko) ei tunneta muinaismuistolain (17.6.1963/295) suojaamia muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita, mutta koska näitä alueita ei ole kokonaan kartoitettu, voi niitä siellä olla. Kiinteät muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja muistoina Suomen aikaisemmasta asutuksesta ja historiasta. Ilman tämän lain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ muinaisjäännöksen kohdalta heti keskeytettävä ja työn johdon viipymättä saatettava asia Museoviraston tietoon tarpeellisia toimenpiteitä varten.

Valtauksella 8723/1 on rakennelmia, joille Parkkonen ja Portti ovat saaneet luvan Metsähallitukselta. Lupa päättyy 31.12.2013. Rakennelmia ei ole mainittu kullanhuuhtontalupahakemuksessa. Mikäli rakennelmille on edelleen tarvetta, on niille haettava lupa Metsähallitukselta.

Metsähallitus pyytää Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa muistuttamaan kaivajaa seuraavista asioista mahdollisen kullanhuuhtontaluvan myöntämisen yhteydessä:

- Kaivutoiminta tulee tapahtua siten, että alapuoliseen vesistöön ei pääse liettymistä aiheuttavaa mineraalainesta eikä ravinteita. Maa-ainesten pääsy alapuoliseen vesistöön voidaan estää riittävällä veden kierrätyksellä ja saostusaltaila.
- Mahdollisille rakennuksille/rakennelmille on hankittava etukäteen luvat. Kaivutyöhön liittyvä majoittuminen ja muu toiminta tulee tapahtua kullanhuuhdonta-alueen sisäpuolella.
- Kaivukauden päättyessä on jyrkät kaivantojen reunat luiskattava. Reunat on myös merkittävä maastoon riittävän näkyvästi. Näillä toimenpiteillä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään vahinkoja.
- Maapuiden keruu polttopuuksi ei ole sallittua Lemmenjoen kansallispuistossa.
- Metsähallituksen kanssa on sovittava mm. seuraavista asioista:
 - o Pystypuiden kaataminen on kielletty. Mikäli kullanhuuhdonta-alueella on puustoa tutkimustyön esteenä, on puiden poistamisesta sovittava ennakkoon.
 - o Maastoajoneuvoilla liikkuminen vaatii Metsähallituksen luvan.Metsähallitus katsoo, että kullanhuuhdontaluvan saaja on kaikilta osin vastuussa Metsähallitukselle ja/tai kolmannelle osapuolelle kaivutoiminnasta mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

3) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Inarin kunnalle 27.11.2013
Inarin kunnan lausunto 10.12.2013 ja 17.12.2013

Kaavoittajan lausunto kullanhuuhdontalupahakemuksesta: Hakemus kohdistuu alueelle, jolla ei ole voimassa oikeusvaikutteista kunnallista kaavaa tai muuta maankäyttösuunnitelmaa Ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto kullanhuuhdontalupahakemuksesta: Hakemuksessa esitetään että rännityksessä syntyvää lietettä ei päästetä Puskuojoan. Hakijan tulee huomioida että mitään sementumaa ei saa päästä alueen ulkopuolelle. Huuhdontavesien imeyttämistä tulee pitää ensisijaisena veden mukana kulkeutuvan maa-aineksen hallintakeinona.

4) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 27.11.2013

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 12.12.2013.

Alue sijoittuu Lemmenjoen kansallispuiston alueelle. Kansallispuiston alue on lähes samalla rajauksella liitetty myös Natura 2000-alueeseen (Lemmenjoen kansallispuisto, FI1300201). Alueella ei ole tiedossa olevia rauhoitettujen tai uhanalaisten lajien esiintymiä.

Lemmenjoen kansallispuisto ja Natura 2000-alue

Kansallispuiston osalta kullanhuuhdontaluvassa on otettava huomioon kansallispuistoa koskevat lait ja asetukset, puiston hoito- ja käyttösuunnitelma sekä puiston järjestyssääntö. Lemmenjoen kansallispuiston kansallispuistosäännöksissä on sallittu perinteinen kullanhuuhdonta tiettyin rajoituksin. Koneellinen kullankaivuu on uuden kaivoslain myötä kielletty siirtymäajan jälkeen.

Keskeisimmät luontotyytit, joihin Lemmenjoen Natura-alueella harjoitettavalla kullankaivulla on ilmeisiä vaikutuksia, ovat Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit sekä pikkujoet ja purot. Haettu kullanhuuhdonta-alue sisältää myös EU:n luontodirektiivin liitteen 1 luontotyytin suot. Kullan kaivutoiminnalla ei ole merkittävää heikentävää vaikutusta em. luontotyyppiin mikäli toimitaan turvemaiden ulkopuolella.

Haetun kullanhuuhdonta-alueen sisälle jää myös luontotyyppiä tunturikoivikko. Sen osuus kaikista Lemmenjoen kansallispuiston tunturikoivikoista jää kuitenkin vähäiseksi. Toiminnan rajoituksessa puron välittömään läheisyyteen ei sen voida katsoa pienentävän merkittävästi luontotyytin tunturikoivikon pinta-alaa tai heikentävän sen luonnontilaa Lemmenjoen kansallispuistossa.

ELY-keskus katsoo, että toiminta haettavalla kullanhuuhdonta-alueella ei todennäköisesti merkittävästi heikennä Lemmenjoen kansallispuiston Natura-alueen suojeluperusteena olevia luontotyyppiä tai lajien elinympäristöjä. Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista Natura-arviointia ei tarvitse tehdä.

ELY-keskus toteaa, että kaikessa toiminnassa Natura2000-alueilla tai niiden läheisyydessä on huolehdittava siitä, ettei toimenpiteillä merkittävästi heikennetä alueen valinnan perusteena olevia luontotyyppiä tai lajien elinympäristöjä.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma, vesiensuojelu

Hakemukseen on liitetty kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma. ELY-keskus toteaa, että huuhdottavan aineksen käsittely tulee järjestää siten, että samentumista aiheuttavan huimuksen ja kiintoaineksen joutuminen vesistöön estetään myös tulva-ajat huomioon ottaen.

Mikäli alueella on lähteitä, on niiden luonnontilan muuttaminen kielletty vesilain nojalla.

Kalatalous

Alueella on huolehdittava, että jokien ja purojen varsi pensastoineen ja puustoineen on säilytettävä mahdollisimman suurelta osin luonnontilassa ja huolehditaan em. veden laatuun kohdistuvien heikentävien vaikutusten estämisestä.

Kulkeminen alueella

Hakemuksessa talviaikaan huolto huuhdonta-alueelle on esitetty tapahtuvaksi moottorikelkalla (1-2 kertaa/talvi) olemassa olevia kelkkareittejä/ -uria pitkin. Kesäaikana kulku tapahtuu kävellen.

5) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 27.11.2013

Saamelaiskäräjien lausunto 11.2.2014

Saamelaiskäräjien yleiskannanotto ei-koneellisiin kullankaivulupiin saamelaisten kotiseutualueella

Saamelaiskäräjien hallitus on kokouksessaan 7.6.2012 päättänyt, että se ei lähtökohtaisesti vastusta vanhan kaivoslain (503/65) nojalla myönnettyjen valtauslupien myöntämistä

kullanhuuhdontaluviksi. Uudet kaivoslain mukaiset kullanhuuhdontahakemukset tulee kuitenkin käsitellä kaivoslain §:n 38 ja §:n 50 mukaisesti.

Saamelaiskäräjien hallituksen em. päätökseen sisältyvän linjauksen mukaisesti saamelaiskäräjät ei lähtökohtaisesti vastusta kullanhuuhdontalupien (lapiokaivu) myöntämistä sellaisille alueille, joilla jo ennestään on harjoitettu kullankaivutoimintaa. Myönnettävien lupien mukainen toiminta kohdistuisi sellaisille alueille, jotka eivät alueella harjoitetun aiemman toiminnan vuoksi ole enää luonnontilaisia, ja joiden käyttäminen edelleen kullankaivutoimintaan ei näin ollen aiheuttaisi merkittäviä haitallisia vaikutuksia saamelaisten oikeudelle ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan, mukaan lukien saamelaisten perinteiset elinkeinot ja niiden modernin harjoittamisen muodot. Lupaehdoissa tulee todeta, että kaivukuoppia ei tule liputtaa, koska ne ovat turvallisuusriski poroille. Kaivukuopat tulee merkitä muulla tavoin selkeästi maastoon.

Uuden kaivoslain 38 §:n soveltaminen

Lupaviranomaisen tulee saamelaisten kotiseutualueella selvittää yhteistyössä saamelaiskäräjien, alueen paliskuntien, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen ja hakijan kanssa malminetsintäluvan, kaivosluvan tai kullanhuuhdontaluvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Kaivoslain nojalla myönnettävien lupien mukaisesta toiminnasta saamelaisten oikeuksille aiheutuvat vaikutukset johtuvat saamelaiskäräjien käsityksen mukaan suurelta osin siitä, että kaivutoiminnan seurauksena aina syntyy ympäristövaikutuksia, jotka taas välillisesti vaikuttavat alueen saamelaisväestön edellytyksiin alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan näiden ollessa erityisellä tavalla luontosidonnaisia.

Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan uuden kaivoslain 38 §:n em. yleislauseke lainsäätäjän tarkoittamassa mielessä tarkoittaa käytännössä, että Tukesin tulisi kaivoslain mukaisia lupia myöntäessään kaikissa myönnettävien lupien lupaehdoissa soveltaa kriteereitä, jotka kussakin yksittäistapauksessa pienentäisivät mahdollisia ympäristövaikutuksia ja näin saamelaiselinkeinoille aiheutuvia muita haittoja mahdollisimman tehokkaasti. Saamelaiskäräjät ehdottaakin, että Tukes kaivosviranomaisena soveltaisi käytännön osoituksena uuden kaivoslain 38 §:n vaikutusten huomioimisesta jatkossa myönnettäviin lupiin ympäristöoikeuden ja –hallinnon BAT (best available technique) ja BEP (best environmental practice) –periaatteita. Periaatteiden käytännön soveltamiseksi Tukesin tulisi selvittää mitä ”parhaan käytettävissä olevan tekniikan” ja ”ympäristön kannalta parhaan käytännön” sovellukset käytännössä ovat kulloinkin käsillä olevassa lupa-asiassa ja edellyttää niiden soveltamista.

Edellä kuvattujen periaatteiden soveltaminen tarkoittaa käytännössä myös sitä, että Tukesin tulisi edellyttää luvan hakijoilta nykyistä laajempaa ja yksityiskohtaisempaa kuvausta

käytettävistä menetelmistä, tekniikoista ja suunnitellusta toiminnasta kokonaisuutena, sisältäen myös konkreettisen arvion vaikutuksista, joita suunnitelluilla toimenpiteillä tulee olemaan luontoympäristöön. Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan hakemuksia, joissa toiminnan ympäristövaikutuksia ei ole kuvattu lainkaan, kuten useiden hakemuksien kohdalla on asian laita, ei tulisi sellaisenaan hyväksyä, koska kaivutoiminnalla aina on jonkinasteisia vaikutuksia luontoympäristöön. Toisaalta vaikutusten kuvaaminen edes pääpiirteittäin luo pohjan sen arvioimiseksi, millainen vaikutus näillä luontoympäristön muutoksilla voi olla saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytyksille.

Vasta, kun edellä kuvatut asiat saadaan lupaprosessissa asianmukaisesti kuvattua, on BAT ja BEP –periaatteita mahdollista soveltaa. Toisaalta, kuten jo todettu, lupahakemuksista ei muilla sidosryhmillä ole edellytyksiä antaa oikeisiin ja riittäviin tietoihin perustuvaa lausumaakaan, ellei em. lupaprosessin olennaisia vähimmäiskriteereitä erityisesti hakemuksen sisällön suhteen tarkisteta nykyisin voimassa olevasta käytännöstä.

Saamelaiskäräjät edellyttää, että nk. jatkolupa-asioissa lupamääräyksiä ei saa lieventää aiemman luvan ehdoista. Mikäli lupaehdoja lievennetään, tulee Tukesin neuvotella asiasta saamelaiskäräjien kanssa kaivoslain §:n 38 mukaisesti.

Saamelaiskäräjät toteaa edelleen, että Tukesin toiminta kaivosviranomaisena saamelaisten kotiseutualueen kullanhuhdontaohjelmien käsittelyssä vaatii edelleen kehittämistä ja yhteistyötä saamelaiskäräjien kanssa, jotta kaivoslain §:n 38 edellytykset lupaprosessien osalta täyttyisivät. Tähän mennessä Tukes ei ole saamelaiskäräjille tullessa lausuntopyyntöissään käsitellyt lainkaan kaivoslain §:n 38 ja §:n 50 toimeenpanoa. Tukesin lausuntopyyntöissään käyttämä kieliasu: ”Ennen asian ratkaisemista Tukes varaa saamelaiskäräjille mahdollisuuden selvittää hakemusten mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaan kieltään ja kulttuuriaan, harkita mahdollisten haittojen vähentämistä ja ehkäisemiseksi tarvittavat toimenpiteet sekä ottaa kantaa saamelaiskäräjistä annetun lain 9 §:n säädettyjen neuvottelujen tarpeellisuuteen” ei ole kaivoslain §:n 38 mukainen, eikä luo edellä esitetyllä tavalla riittäviä edellytyksiä todelliseen vaikutustenarviointiin.

Kaivoslain 38 §:n tarkoitus hallituksen esityksen mukaan

Kaivoslain §:n 38 mukaan lupaviranomaisen tulee saamelaisten kotiseutualueella selvittää yhteistyössä saamelaiskäräjien, alueen paliskuntien, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen ja hakijan kanssa malminetsintäluvan, kaivosluvan tai kullanhuhdontaohjelmien mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavat toimenpiteet. Hallituksen esityksessä kaivoslaiksi (HE 273/2009vp) ohjataan tarkemmin §:n 38 soveltamista. Hallituksen esitys nimenomaisesti linjaa lupaviranomaisen tehtäväksi 1 momentin nojalla saamelaisten kotiseutualueita koskevia malminetsintälupa-, kaivoslupa- ja

kullanhuuhdentalupahakemuksia käsitellessään selvittää luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat hyödyt ja haitat saamelaisten oikeuden kannalta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavat toimenpiteet. Hallituksen esitys korostaa lupaviranomaisen vastuuta asian selvittämisessä, vaikka edellyttää yhteistyötä saamelaiskäräjien kanssa. Tukes ei ole tähänastisessa toiminnassaan selvittänyt hakemusten vaikutuksia saamelaiskulttuuriin. Tämän vuoksi saamelaiskäräjät näkee lupaprosessien ja lupaedellytysten tarkistamisen edellä kuvatulla tavalla välttämättömäksi, jotta kaivoslain 38 §:n edellytykset tulisivat asianmukaisesti hoidetuksi lainsäätäjän tarkoittamalla tavalla.

Selvitystyössä ja lupaharkinnassa on edellä esitetyn lisäksi 1 momentin 1 kohdan mukaan otettava huomioon hakemuksessa tarkoitetun alueen läheisyydessä olevat vastaavat voimassa olevat malminetsintäluvat, kaivosluvat tai kullanhuuhdentaluvat sekä alueella aiemmin harjoitettu toiminta, alueen luonnon tila ja toisen (2) kohdan mukaan, mitä saamelaisten oikeuden kannalta alkuperäiskansana tärkeitä alueita hakemus koskee. Nyt Tukes ei ole toimittanut kullanhuuhdonta-hakemusten mukana tietoa alueen läheisyydessä olevista vastaavista kaivoslain nojalla myönnettyistä luvista tai alueen ominaisuuksista yleisemmin, vaan on ainoastaan osoittanut asian selviävän internetistä löytyvien karttojen pohjalta. Lain §:n 38 mukaisessa selvitystyössä ja lupaharkinnassa on 1 momentin 3 kohdan mukaan otettava huomioon muut saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana häiritsevät alueiden käyttömuodot (esimerkiksi metsätalous) hakemuksessa tarkoitetulla alueella ja sen läheisyydessä. Tukesin on selvitettävä kaivoslain mukaisesti alueen muut käyttömuodot ja toimitettava olennainen tieto kootusti lausuntopyyntöjen yhteydessä nähtäväksi.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Lausunnoissa esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

Hakijan selitys

Hakijalta ei ole pyydetty selitystä.

Päätösmaksu

Päätösmaksu 550 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Rovaniemen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Valitusajka on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös saamelaiskäräjille ja paliskunnalle. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)

Asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Pasi Molkoselkä, puh. 029 5052 133, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Terho Liikamaa
Kaivosyli-insinööri

Pasi Molkoselkä
Ylitarkastaja

LIITTEET ~~Liite 1. Valitusosoitus~~
Liite 2. Kartta alueesta (1:10 000)
~~Liite 3. Ohjeet vakuuden asettamiseen~~
~~Liite 4. Panttaussitoumus~~

TIEDOKSI Inarin kunta
Lapin ely-keskus
Metsähallitus
Saamelaiskäräjät
Sallivaaran paliskunta

